

Program osłonowy Gminy Miasta Sochaczew „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022

1. Podstawa prawna programu

Program osłonowy Gminy Miasta Sochaczew „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej wynikającym z rozeznaczonych potrzeb gminy. Program jest utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Sochaczewie w związku z ustanowieniem przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022. Program będzie realizowany w terminie od 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. Cel programu

1. Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie miasta Sochaczewa, wpisujących się we wskazane w programie obszary: wsparcia społecznego, psychologicznego, wsparcia w czynnościach dnia codziennego oraz ułatwienia dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

2. Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

3. Ocena sytuacji warunkująca realizację programu

Sytuacja demograficzna w Gminie Miasto Sochaczew, analogicznie do sytuacji występującej w całym kraju, wskazuje na ciągły przyrost w piramidzie demograficznej osób w wieku podeszłym (po 65 r.ż.) z uwagi na wydłużającą się wciąż średnią długość życia.

Także w przypadku miasta Sochaczew dostrzegamy postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności. Jak wynika z analiz statystyki ewidencji ludności, liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrasta, czego determinantem jest malejąca dzietność rodzin oraz wydłużający się średni okres życia. Z analizy własnej (analiza społeczno-demograficzna danych Urzędu Miasta w Sochaczewie) wynika, że w roku 2010 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła

5922, w 2015 roku 6918 osób w 2018 roku 7597 osób, a w 2021 już 8006 osób, co istotne przy zmniejszającej się co roku (w analizowanym powyżej okresie) ogólnej liczbie mieszkańców Sochaczewa. W tym samym czasie (2010-2021) zmniejszyła się również liczba osób w wieku produkcyjnym z 24.824 osób do 19.331 osób. Struktura wiekowa Miasta na przestrzeni ostatnich lat charakteryzuje się starzeniem się społeczeństwa. Istnieje realna konieczność zorganizowania pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku.

W mieście Sochaczew oferta pomocowa w zakresie usług skierowanych do osób starszych obejmuje przede wszystkim: świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby, korzystania ze wsparcia DDPS, Klubu Senior + w Sochaczewie. Wśród innych usług adresowanych do seniorów w mieście należy wymienić „Sochaczewską Kartę Seniora”

Z danych Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie w roku 2021 z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystało 83 seniorów (ponad 26.000 godzin usług) z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Sochaczewie korzysta około 80 uczestników, 20 seniorów korzysta ze wsparcia w formie uczestnictwa w klubie Senior +

Pomimo stworzonej w mieście infrastruktury dla osób starszych w dalszym ciągu istnieje duże zapotrzebowanie w zakresie kompleksowych, szytych na miarę rozwiązań służących skutecznemu wsparciu seniorów w wymiarze wsparcia społecznego, psychologicznego, ułatwienia dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego. Stan, oraz szczegółowy obszar tego zapotrzebowania potwierdzają informacje zebrane od pracowników CUS uzyskane w trakcie wykonywania pracy socjalnej. Na podstawie pogłębionych wywiadów środowiskowych przeprowadzanych z klientami CUS (65+) w naszym mieście wynika, że wachlarz oferowanego wsparcia nie zaspakaja w pełni różnorodnych potrzeb osób starszych.

W kategorii potrzeb wyodrębnianych przez Seniorów określone zostały dwie główne kategorie. Pierwsza z zakresu wsparcia w codziennym funkcjonowaniu czego konsekwencją będzie utrzymywanie osoby starszej jak najdłużej w **samodzielnym funkcjonowaniu**. Wynika z tego potrzeba wsparcia w formie kompleksowej profilaktyki prozdrowotnej, m.in. poprzez ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej, opieki zdrowotnej pomoc w zakresie profesjonalnej usługi psychologicznej, wsparcie w czynnościach dnia codziennego głównie poprzez pomoc w dostarczeniu zakupów oraz ciepłych posiłków, pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwiania spraw urzędowych.

Drugi obszar potrzeb zgłaszanych przez Seniorów dotyczy zwiększenia ich **poczucia bezpieczeństwa**. Trwająca wiele miesięcy pandemia bardzo silnie oddziałuje na zdrowie osób starszych w wielu wymiarach. Nie chodzi jedynie o ryzyko zakażenia koronawirusem i dotkliwe przechodzenie choroby, ale także o wiele ubocznych następstw realiów doby walki

z Covid-19. Osoby starsze są narażone nie tylko na śmierć z powodu koronawirusa, ale także z powodu trudności w dostępie do leczenia chorób przewlekłych, gdyż środki i kadry zdrowotne w tak ogromnej mierze przerzucane są na front walki z covidem. Także istotne, a być może mniej oczywiste, jest nasilenie się problemów np. kardiologicznych czy immunologicznych w czasie izolacji czy kwarantanny oraz w obliczu ograniczenia aktywności ruchowej i społecznej oraz pobytu na świeżym powietrzu.

Gmina Miasto Sochaczew poprzez działania Centrum Usług społecznych w Sochaczewie, na przełomie lat 2020-2021, w trakcie trwającej pandemii Covid-19 realizowała m.in. Program rządowy „Wspieraj Seniora”.

Celem programu było zapewnienie wsparcia dla seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii Covid-19 zdecydowali się pozostać w domu i nie mieli możliwości uzyskania wsparcia ze strony najbliższej rodziny i środowiska w dostarczeniu niezbędnych artykułów tj. artykułów spożywczych, dostarczenia posiłków i środków higieny osobistej. Wsparciem zostało objętych 49 osób. Centrum Usług Społecznych organizację i realizację usługi wsparcia realizował samodzielnie tj. poprzez pracowników Centrum jak również przy współpracy z harcerzami ZHP.

Program „Wspieraj Seniora” przyczynił się do większego zabezpieczenia niezbędnych potrzeb osób starszych, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa w związku z możliwością ograniczenia kontaktów z uwagi na epidemię. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” będzie kontynuacją powyższych działań rozszerzonych o wprowadzenie zabezpieczenia Seniorów w opaski bezpieczeństwa i system teleopieki. Służyło to będzie zadbaniu o zwiększenie bezpieczeństwa seniora w domu, podniesienie jego komfortu życia oraz opiekunów. Otoczenie seniorów zdalną opieką medyczną będzie służyło im w łagodzeniu stresów związanych z obawą o swój stan zdrowia.

W mieście Sochaczew jest duża ilość osób starszych należących do grupy społecznej, która najbardziej dotkliwie odczuwa skutki trwającej pandemii.

Przystąpienie i realizacja rządowego Programu „Korpus Wspieraj Seniora” przyczyni się znacząco do podwyższenia standardów usług skierowanych na rzecz osób starszych, ponadto będzie służyła zarówno zawiązywaniu nowych jak i rozwijaniu współpracy istniejących już lokalnych partnerstw w naszej gminie. Ponadto spowoduje większe ożywienie w zakresie rozwoju lokalnego społeczeństwa. Będzie skutkowało budowaniem sieci współpracy pomiędzy podmiotami, których działania konstytuują się wokół pomocy dla innych. Zwróci uwagę społeczności miasta na problemy dotyczące osób starszych, umożliwi aktywne włączenie się w pomoc Seniorom, co będzie sprzyjało zacieśnianiu więzi międzyludzkich, w szczególności międzypokoleniowych.

Pozwoli to na większą synchronizację podejmowanych działań. Będzie również stanowiło innowacyjne działanie poszerzające politykę senioralną w mieście. W tym stanie rzeczy oraz wobec

wymogów ustanowienia programu osłonowego na poziomie miasta staje się jak najbardziej zasadne wprowadzenie niniejszego programu osłonowego.

Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024 - Cel główny: „Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych”, a także w cele szczegółowe Strategii tj. „Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych”.

4. Podmioty realizujące program

- 1) Program realizuje Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie w zakresie Modułu I;
- 2) Program realizuje Centrum Usług Społecznych w zakresie Modułu II.

5. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

Adresatami Programu są:

- 1) mieszkańcy Gminy Miasta Sochaczew;
- 2) osoby w wieku 65 i więcej lat, które mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia;
- 3) prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkają z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

W ramach Programu udziela się wsparcia poprzez:

MODUŁ I: *Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Miasta Sochaczew, wpisujących się we wskazane w programie obszary : wsparcia społecznego, psychologicznego, wsparcia w czynnościach dnia codziennego oraz ułatwienia dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej*

1. Wsparcie społeczne:

– uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.).

2. Ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej poprzez:

– wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc

w dowiezieniu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,

- pomoc w zorganizowaniu transportu na szczepienia,
- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu.

3. Wsparcie psychologiczne:

- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów,
- w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa – w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych – osoba udzielająca wsparcia pomaga seniorowi dokonać czynności umożliwiających otrzymanie niezbędnego wsparcia, w szczególności za zgodą seniora powiadamia ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

4. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc/towarzyszenie na spacerze, w wyprowadzeniu psa itp.,
- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, w tym zapewnienie pomocy w miarę możliwości i zakresu wiedzy wolontariusza,
- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,
- dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- zakup oraz dostarczanie ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- wsparcie seniorów objętych programem w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi.
- pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwienia spraw urzędowych czy przy realizacji recept,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora.

Schemat (mechanizm) udzielania pomocy w ramach Modułu I (Kolejność działań)

Krok 1. Senior, decydując się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w programie, zgłasza się przez ogólnopolską infolinię 22 505 11 11 lub bezpośrednio do Centrum

Usług Społecznych w Sochaczewie.

Krok 2. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje prośbę o pomoc do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania seniora Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie.

Krok 3. Pracownik Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

Krok 4. Pracownik Centrum Usług Społecznych, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia. Jeżeli pracownik CUS stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku CUS powinien wszcząć postępowanie w sprawie z urzędu.

MODUŁ II: *Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.*

1. „Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

2. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

3. W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

4. Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej powinna być jak najprostsza

w obsłudze, np. posiadać maksymalnie jeden przycisk. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

II. Schemat (mechanizm) udzielania pomocy w ramach Modułu II (Kolejność działań)

Krok 1. Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”.

Krok 2. Centrum usług Społecznych w Sochaczewie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu tzw. „opaski bezpieczeństwa” wraz z obsługą systemu u wybranego realizatora usługi.

Krok 3. Gmina Miasto Sochaczew /CUS w Sochaczewie koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

6. Finansowanie programu

Program będzie finansowany w 100% ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, utworzonego na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.568 z późn.zm.).

7. Monitoring programu

Roczne sprawozdanie z realizacji programu burmistrz przekazuje do wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2023 roku.